

Nr 24

Utbildningsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till undervisning för invandrare i svenska språket m. m. jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1973: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) har Kungl. Maj:t under punkten G 12 (s. 489—496) föreslagit riksdagen att till Undervisning för invandrare i svenska språket m. m. för budgetåret 1973/74 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 000 kr.

Motionerna

1973: 702 av herr Fälldin m. fl. (c) i vad avser hemställan att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall begära förslag om överförande av svenskundervisning för invandrare till den kommunala vuxenutbildningen,

1973: 1274 av herr Hermansson m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag innebärande att kommunerna åläggs att bedriva undervisning till invandrarbarnen på deras eget modersmål,

1973: 1317 av herr Strömberg m. fl. (fp) vari hemställs

1. att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag i enlighet med invandrarutredningens förslag med innebörd

a) att alla invandrare inklusive hemarbetande kvinnor ges möjligheter till grundläggande svenskundervisning samt att detta underlättas genom bl. a. premier, sociala insatser och barnpassning,

b) att fördjupad utbildning i svenska genom den kommunala vuxenutbildningen, folkhögskolorna, studieförbunden och radio-TV erbjuds invandrarna,

c) att särskild undervisning inrättas för invandrare, som är analfabeter,

d) att kommunerna skall vara huvudmän för grundutbildningen i svenska och samhällsorientering för invandrare,

2. att riksdagen beslutar att begränsningen i studiecirkelverksamheten i svenska språket och samhällsorientering för invandrare slopas,

1973: 1318 av herr Strömberg m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att förslag framläggs i syfte att öka rekryteringen och underlätta studierna för invandrarungdom i den gymnasiala skolan,

1973: 1628 av fröken Mattson m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om en snabbutredning av vilka resurser som bör sättas in för att klara svensk- och samhällsundervisning för invandrades icke förvärvsarbetande familjemedlemmar,

1973: 1698 av herr Nordstrandh m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att skolöverstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta kompetensbestämmelser för lärare i den med statsbidrag understödda invandrarundervisningen.

Utskottet

Som följd av den stora invandringen åren 1964 och 1965 ställde statsmakterna budgetåret 1965/66 medel till förfogande för avgiftsfri undervisning för invandrare. Medel för ändamålet har alltsedan dess utgått. Skolöverstyrelsen har numera möjlighet att i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och statens invandrarverk anordna avgiftsfri undervisning i svenska språket med samhällsorientering samt särskild samhällsundervisning för utländska medborgare som är stadigvarande bosatta i landet. För att få delta i nämnda undervisning måste vederbörande invandrare ha uppehållstillstånd eller, om sådant tillstånd inte erfordras för att han eller hon skall få vistas här, vara kyrkobokförd i riket.

Undervisningen i svenska för vuxna invandrare, som för närvarande bedrivs försöksvis av studieförbunden, skall bedrivas i huvudsak enligt en av skolöverstyrelsen utarbetad läroplan. Enligt denna läroplan skall undervisningen dels ge invandrarna kunskaper i svenska språket, dels göra dem bekanta med samhälle, levnadsförhållanden och vardagsliv i Sverige. Läroplanen består av en allmän del och en supplementdel med studieplaner. Studiecirkel bör vid starten ha tio deltagare. Undervisningen får anordnas i form av s. k. glesundervisning eller s. k. intensivundervisning. Vid glesundervisning skall varje studiecirkels verksamhetsperiod omfatta minst 20 studietimmar fördelade på en—tre studietimmar per sammankomst. Intensivundervisningen skall per studiecirkel omfatta minst 20 och högst 240 timmar med minst fyra studietimmar per dag. Under varje studiecirkels verksamhetsperiod får högst en sjättedel av antalet studietimmar användas för samhällsorientering. För denna del av undervisningen får expert eller fackman samt vid behov tolk anlitas.

Från förevarande anslag bekostas även särskild samhällsundervisning om högst 11 300 studietimmar samt sådan undervisning i svenska språket med samhällsorientering som inom ramen för ett belopp av 360 000 kr. kan anordnas i form av särskilda kurser vid folkhögskola. Vidare beräknas under anslaget 950 000 kr. för skolöverstyrelsens kostnader för lärarutbildning, pedagogiskt utvecklingsarbete och administration.

Vid 1972 års riksdag (prop. 1972: 100, InU 1972: 27, rskr 1972: 292)

antogs lag om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare (1972: 650). Lagen träder i kraft den 1 juli 1973. Den är tillämplig på invandrare som börjar sin första anställning här i landet efter utgången av år 1972. Invandrare som omfattas av lagen har rätt till ledighet från arbetet för att delta i svenskundervisning i 240 timmar. Rätten till ledighet kan begränsas genom avtal. Oavsett om undervisningen bedrivs under arbetstid eller ej, har invandrare rätt till lön för deltagande i 240 timmars undervisning. I propositionen 1973: 43 till vårriksdagen har Kungl. Maj:t föreslagit att lagen om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare, med vissa avvikelser, görs tillämplig även på utländsk arbetstagare som före den 1 januari 1973 tagit anställning här i landet. Detta lagförslag är behandlat i inrikesutskottets betänkande 1973: 15.

I motionerna 1973: 1317 och 1973: 1628 behandlas frågan om svenskundervisning för icke förvärvsarbete vuxna invandrare. I motionerna framhålls att invandrarkvinnorna är en grupp som mycket lätt isoleras om de inte ges reella möjligheter att delta i organiserade språkstudier. Enligt motionärerna krävs särskilda stimulansåtgärder för att hemarbetande invandrarkvinnor skall kunna delta i svenskundervisningen. Det föreslås därför bl. a. en utvidgad uppsökande verksamhet kombinerad med erbjudande om barn-tillsyn samt särskilda premier efter avslutad grundutbildning. Utskottet vill i anledning av yrkandena anföra följande.

Utskottet ser lagen om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning för invandrare och förslaget i propositionen 1973: 43 som viktiga etapper på vägen mot en svenskundervisning som kan komma alla vuxna invandrare med språksvårigheter till del. Frågan om svenskundervisning är alltså för vissa invandrare nu löst på ett tillfredsställande sätt. Samtidigt som detta slås fast måste emellertid utskottet konstatera att de problem som är förknippade med de icke förvärvsarbete vuxna invandrarnas, särskilt invandrarkvinnornas, svenskundervisning ännu inte fått en tillfredsställande lösning. Ett samlat handlingsprogram för hur detta särskilda problem skall lösas bör snarast utarbetas och föreläggas riksdagen. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i anledning av motionerna 1973: 1317 och 1973: 1628 anfört beträffande handlingsprogram för anordnande av svenskundervisning för icke förvärvsarbete vuxna invandrare.

I motionen 1973: 1317 tas även upp till behandling dels analfabetundervisning, dels olika former av fördjupad utbildning i svenska inom vuxenutbildningens ram efter genomgång av grundkurs i svenska om 240 timmar. Utskottet, som erinrar om dels departementschefens uttalanden beträffande analfabetundervisning i propositionen 1973: 1 under anslaget Bidrag till driften av grundskolor

m. m., dels de möjligheter som finns att anordna fördjupad utbildning i svenska för invandrare inom ramen för tillgängliga medel för vuxenutbildning, avstyrker bifall till ifrågavarande yrkanden i motionen 1973: 1317.

I motionen 1973: 1317 föreslås vidare att begränsningen av antalet studietimmar för studiecirkelverksamheten i svenska och samhällsorientering för invandrare slopas. Yrkandet överensstämmer med ett av skolöverstyrelsen framfört förslag som Kungl. Maj:t ej biträtt. Utskottet får i anledning av motionsyrkandet anföra följande.

I propositionen 1973: 1 har det erforderliga antalet studietimmar för invandrarundervisning bedömts kunna rymmas inom en ram av 550 000 timmar för budgetåret 1973/74. Förslaget i propositionen 1973: 43 leder under nästa budgetår till att man behöver öka den i propositionen 1973: 1 föreslagna delramen om 250 000 studietimmar som avser lagfäst svenskundervisning. I samråd med statsrådet Moberg räknar därför inrikesministern i propositionen 1973: 43 med att det för den undervisning som är en följd av lagstiftning kommer att krävas en delram om 300 000 studietimmar, dvs. ytterligare 50 000, under budgetåret 1973/74 inom den tidigare angivna ramen om 550 000 timmar. Nämnda delram kan enligt vad som anförs i propositionen 1973: 43 tas upp till förnyad prövning när ytterligare erfarenheter vunnits, främst av bruttoinvandringens omfattning år 1973. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet bifall till det förevarande yrkandet i motionen 1973: 1317.

I motionerna 1973: 702 och 1973: 1317 begärs förslag om att svenskundervisningen för invandrare skall föras över till kommunalt huvudmannaskap och anordnas inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen. Detta är enligt motionärerna motiverat när rätten till svenskundervisning nu blivit lagfäst och utbildningen betraktas som en del av övriga samhälleliga utbildningsuppgifter. Ett kommunalt huvudmannaskap för svenskundervisningen anses ge utbildningen en fastare organisation och öka dess effektivitet. Motionärerna erinrar om att en sådan lösning av huvudmannaskapsfrågan enligt invandrarutredningen överensstämmer med invandrarorganisationernas egna önskemål.

Frågan om huvudmannaskapet för svenskundervisningen för invandrare behandlades under föregående års riksdag med anledning av motionerna 1972: 1753 och 1972: 1755. Inrikesutskottet (InU 1972: 27) anförde i anledning av motionsyrkandena följande: »Enligt utskottets mening finns det skäl som talar för ett ökat kommunalt ansvar för invandrarernas undervisning. Utskottet utgår från att denna fråga kommer att förutsättningslöst prövas av Kungl. Maj:t i samband med den fortsatta beredningen av frågan om ytterligare engagemang från samhällets sida vid anordnande av undervisning för invandrare. Med hänsyn härtil

erfordras inte något initiativ från riksdagens sida i anledning av de aktuella motionsyrkandena.»

Utbildningsutskottet erinrar om riksdagens beslut år 1972 och räknar med att frågan om ett ökat kommunalt ansvar för svenskundervisningen för invandrare såsom inrikesutskottet framhållit förutsättningslöst prövas av Kungl. Maj:t. Yrkandena i motionerna 1973: 702 och 1973: 1317 påkallar därför inte enligt utskottets mening någon riksdagens åtgärd.

I motionen 1973: 1698 erinras om att för undervisningen för invandrare i svenska språket m. m. fr. o. m. nästa budgetår skall utgå statsbidrag med totalt högst 79 kr. per studietimme och att detta belopp är högre än vad som gäller för övrig folkbildningsverksamhet. Kraven bör därför ställas högt i fråga om kompetensen hos studiecirkelledare som meddelar nämnda undervisning för invandrare. Det bör enligt motionärerna uppdras åt skolöverstyrelsen att utarbeta kompetensbestämmelser för ifrågavarande lärare.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut beträffande undervisning för invandrare i svenska språket m. m. skall, om ej annat följer av vad som föreskrivits i annan ordning för denna undervisning, i tillämpliga delar gälla samma bestämmelser som för det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. De av skolöverstyrelsen utfärdade bestämmelserna har beträffande studiecirkelledare följande lydelse: »Vid godkännande av cirkelledare skall hänsyn tas till ledarens ämneskunskap, pedagogiska erfarenhet, allmänna lämplighet och förmåga att verka för den i 2 § kungörelsen (om statsbidrag till det fria och frivilliga folkbildningsarbetet) uttalade målsättningen för folkbildningsarbetet. Därvid bör studiemateriel och ledarens kvalifikationer avvägas i förhållande till varandra. Studieförbund skall föra förteckningar över godkända cirkelledare med uppgift om på vilka grunder ledarna godkänts.»

Utskottet har erfarit att studieförbunden beträffande undervisningen i svenska språket m. m. för invandrare till skolöverstyrelsen skall avge en särskild slutrapport som bl. a. avser uppgifter om studiecirkelledarens kompetens. En sammanställning av nämnda rapporter överlämnas varje år till berört departement, varigenom det blir möjligt för statsmakterna att följa utvecklingen i vad gäller lärarnas kvalifikationer. Med hänvisning till vad som här anförts föreslår utskottet att motionen 1973: 1698 inte föranleder någon åtgärd från riksdagens sida.

Enligt motionen 1973: 1318 har invandrarungdomar, som endast under kort tid gått i grundskolan, ofta ett språkligt handikapp och därmed också svårigheter att följa den gymnasiala undervisningen. Motionärerna begär att förslag läggs fram för att öka rekryteringen av invandrarungdom till gymnasieskolan och för att underlätta deras studier på det gymnasiala stadiet.

Invandrarungdom som endast under kort tid gått i grundskolan be-

finner sig i en särskilt svår situation när det gäller fortsatta studier i det frivilliga skolväsendet. De har inte haft tillräckligt med tid att före den obligatoriska skolans slut skaffa sig beredskap för fortsatt utbildning. För här nämnda invandrabarn bör särskilda stödåtgärder vidtas dels på grundskolans högstadium, dels i gymnasieskolan. Om så ej sker kan risk föreligga att ett stort antal invandrabarn utestängs från de utbildningsmöjligheter efter grundskolan, som nu står öppna för de svensktalande barnen. Antalet invandrabarn i Sverige i åldersgruppen 13—17 år beräknas år 1974 uppgå till ca 35 000. I syfte att möjliggöra en ökad rekrytering av invandrarungdom till den gymnasiala skolan bör enligt utskottets mening skolöverstyrelsen få i uppdrag att efter särskild utredning föreslå åtgärder som ökar de språkligt handikappades möjligheter till fortsatta studier efter grundskolan, Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i anledning av motionen 1973: 1318 anfört om studier i gymnasieskolan m. m. för invandrabarn.

I motionen 1973: 1274 behandlas frågan om invandrabarnens situation när det gäller kunskaper i ursprungslandets språk. Enligt motionärernas mening bör invandrabarnen få viss undervisning i sitt ursprungslands språk då föräldrarna i många fall enbart talar detta språk i hemmet. Motionärerna föreslår att kommunerna åläggs att bedriva nämnda undervisning.

Enligt gällande bestämmelser kan inom grundskolans ram erbjudas viss undervisning som är särskilt anpassad för barn inflyttade från utlandet. Sådan undervisning är dels frivillig undervisning i invandrabarnens modersmål inom ramen för läroplanen för grundskolan, dels olika former av stödundervisning som innebär även studier på modersmålet under ett par veckotimmar. Genom beslut av 1972 års riksdag får förstnämnda frivilliga undervisning om 2 veckotimmar även förläggas till timmar avsedda för fritt valt arbete (mot. 1972: 703, UbU 1972: 2, rskr 1972: 59).

När det gäller kommuns medverkan i undervisning av invandrabarn i deras modersmål har utskottet erfarit att bl. a. Stockholms kommun gör stora insatser på detta område. Således ges alla invandrarelever i Stockholms grundskolor tillfälle till fritidsverksamhet på lördagar vari som komplement till nyssnämnda modersmålsundervisning och stödundervisning ingår undervisning i det egna modersmålet och hemlandets kultur. Enligt uppgift erbjuds sådan frivillig undervisning i ett tiotal invandrarpråk. I kommunen finns vidare för sådan och annan fritidsverksamhet för invandrabarn en särskild samarbetsnämnd, vari ingår representanter för elever, föräldrar, lärare, skoldirektion och skolförvaltning samt föreståndare för fritidsverksamheten. Då även andra kommuner på eget initiativ vidtar åtgärder för att åstadkomma särskild modersmålsundervisning för invandrabarn föreslår utskottet att yrkandet i motionen 1973: 1274 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 1317, motionen i vad avser studiecirkelverksamhetens omfattning, till *Undervisning för invandrare i svenska språket m. m.* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 45 000 000 kr.,
2. att riksdagen beträffande anordnande av svenskundervisning för icke förvärvsarbetande vuxna invandrare som sin mening ger Kungl. Maj:t till kännna vad utskottet anfört i anledning av motionerna 1973: 1317 och 1973: 1628,
3. att riksdagen beträffande analfabetundervisning samt fördjupad utbildning i svenska för invandrare avslår motionen 1973: 1317 i denna del,
4. att riksdagen beträffande huvudmannaskapet för svenskundervisningen för invandrare avslår motionen 1973: 1317 i denna del och motionen 1973: 702,
5. att riksdagen avslår motionen 1973: 1698,
6. att riksdagen beträffande studier i gymnasieskolan m. m. som sin mening ger Kungl. Maj:t till kännna vad utskottet anfört i anledning av motionen 1973: 1318,
7. att riksdagen avslår motionen 1973: 1274.

Stockholm den 11 april 1973

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Larsson i Staffanstorp (c), Mårtensson (s), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Gustafsson i Barkarby (s), fru Gradin (s), herr Johansson i Skärstad (c), fru Sundberg (m), herrar Berndtson i Linköping (vpk), Sundgren (s), fru Söder (c), herrar Stålhammar (fp), Jonsson i Alingsås (fp) och Nilsson i Norrköping (s).

Reservationer

1. beträffande *begränsningen av studiecirkelverksamheten i svenska m. m. för invandrare* av herrar Larsson i Staffanstorp (c), Johansson i Skärstad (c), fru Söder (c), herrar Stålhammar (fp) och Jonsson i Alingsås (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med »I propositionen» och slutar med »motionen 1973: 1317» bort ha följande lydelse:

Genom den av Kungl. Maj:t föreslagna maximeringen av det totala

antalet studietimmar för svenskundervisning för invandrare under förevarande anslag finns risk för att svenskundervisningen för bl. a. hemma- varande invandrarkvinnor och andra icke förvärvsarbetsbetande invandrare med särskilda språksvårigheter erhåller ett minskat utrymme under nästa budgetår.

Med hänsyn härtill och till att svenskundervisningen för invandrare fr. o. m. budgetåret 1973/74 i väsentliga delar blivit lagfäst bör enligt utskottets mening antalet studietimmar i svenska under det förevarande förslagsanslaget Undervisning för invandrare i svenska språket m. m. inte begränsas vare sig genom en ram om 550 000 timmar eller genom en delram om 300 000 timmar. Motsvarande slag av begränsningar saknas för den del av studieförbundsverksamheten, som bekostas från det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget Bidrag till studieförbund. Maximeringen av antalet studietimmar under anslaget bör sålunda upphöra fr. o. m. läsåret 1973/74. Utskottet beräknar det ytterligare medelsbehovet till 3 000 000 kr. och föreslår att under förevarande anslagsrubrik anvisas 48 000 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och med bifall till motionen 1973: 1317, motionen i vad avser studiecirkelverksamhetens omfattning, till *Undervisning för invandrare i svenska språket m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 48 000 000 kr.,

2. beträffande *kommunalt huvudmannaskap för svenskundervisning för invandrare* av herrar Larsson i Staffanstorp (c), Nordstrandh (m), Johansson i Skärstad (c), fru Sundberg (m), fru Söder (c), herrar Stålhammar (fp) och Jonsson i Alingsås (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med »Utbildningsutskottet erinrar» och slutar med »riksdagens åtgärd» bort ha följande lydelse:

Kungl. Maj:t har i propositionen 1973: 43 lagt fram förslag som innebär ytterligare engagemang från samhällets sida vid anordnande av svenskundervisning för invandrare. Därvid skulle enligt riksdagens beslut i anledning av propositionen 1972: 100 förutsättningslöst prövas frågan om ökat kommunalt ansvar för svenskundervisningen för invandrare.

Undervisningen i svenska för invandrare anordnas för närvarande försöksvis av studieförbunden. För att en förutsättningslös prövning i huvudmannaskapsfrågan skall kunna komma till stånd i enlighet med riksdagens beslut bör viss försöksverksamhet med skolöverstyrelsens läroplan i svenska för vuxna invandrare snarast bedrivas inom ramen för kommunal vuxenutbildning. Vad utskottet anfört om svenskundervis-

ning för invandrare inom ramen för kommunal vuxenutbildning hör riksdagen som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande kommunalt huvudmannskap för svenskundervisning för invandrare som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört i anledning av motionerna 1973: 702 och 1973: 1317,

3. beträffande *kompetensen hos studiecirkelledare* av herr Nordstrandh (m) och fru Sundberg (m) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med »Utskottet har» och slutar med »riksdagens sida» bort ha följande lydelse:

Utskottet har erfarit att studieförbunden beträffande undervisningen i svenska språket m. m. för invandrare till skolöverstyrelsen skall avge en särskild slutrapport som bl. a. avser uppgifter om studiecirkelledarens kompetens. Även om en sammanställning av nämnda rapporter gör det möjligt för statsmakterna att följa utvecklingen i vad gäller lärarnas kvalifikationer, så är det med hänsyn till den krävande undervisningsformen dock berättigat att särskilt understryka att höga pedagogiska krav måste ställas på lärarna i invandrarundervisningen, om de skall lyckas nå det eftersträfvade målet att lära eleverna svenska och få dem att förstå det för många av dem komplicerade svenska samhället. Enligt bestämmelserna skall undervisningen omfatta dels svenska, dels till högst en sjättedel av antalet studietimmar samhällsorientering. En person som är oerfaren i fråga om språkundervisning får, då cirkelledaren i detta fall i första hand bör verka som lärare i svenska, mycket svårt att klara av undervisningen metodiskt. En studiecirkelledare, som meddelar undervisning i svenska språket m. m. för invandrare, måste ha både god ämneskunskap och betydande pedagogisk erfarenhet. Vid godkännande av cirkelledare för ifrågavarande undervisning bör speciell hänsyn tas till att de uppfyller dessa krav. Enligt utskottets uppfattning bör riksdagen som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i anledning av motionen 1973: 1698 uttalat angående kompetensen hos studiecirkelledare som meddelar undervisning i svenska språket m. m. för invandrare.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande kompetensen hos studiecirkelledare som meddelar undervisning i svenska språket m. m. för invandrare som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört i anledning av motionen 1973: 1698,

4. beträffande *undervisning i ursprungslandets språk* av herr Berndtson i Linköping (vpk) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med »När det» och slutar med »riksdagens åtgärd» bort ha följande lydelse:

Såsom komplement till nyssnämnda modersmålsundervisning och stöd-undervisning erbjuder vissa kommuner invandrarbarnen utanför skoltid frivillig undervisning i det egna modersmålet och i hemlandets kultur. Enligt utskottets mening bör statsbidrag utgå till denna frivilliga undervisning, så att den kan tillhandahållas i alla kommuner där så är praktiskt möjligt.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. att riksdagen beträffande undervisning i ursprungslandets språk som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört i anledning av motionen 1973: 1274.